

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomických teorií (PEF)

Teze bakalářské práce

Analýza vlivu inflace na příkladu malého podniku

Tomáš Hrubý

© 2015 ČZU v Praze

1 Souhrn

Tato bakalářská práce je rozdělena na dvě charakterově odlišné části. Část teoretickou, ve které je vysvětleno, co inflace znamená, a kde se s ní můžeme setkat. Dále jsou vysvětleny pojmy, které s inflací bezprostředně souvisí a způsoby jak ji lze měřit, konkrétně hovoříme o deflaci, indexu spořitelství cen, harmonizovaném indexu spotřebitelských cen a deflátoru HDP. Velká část práce se věnuje i roli České národní banky a postupům, díky nimž může Česká národní banka svým počínáním inflaci ovlivnit. Praktická část se zabývá vyhodnocováním záznamů z let 2001 až 2013 získaných ze Statistického úřadu v České republice. Tyto data se týkají vývoje inflace v České republice, způsoby jejího měření, které Statistický úřad reálně provozuje a jejich vyhodnocování. Poslední část práce je věnována zkoumání vlivu inflace na příkladu malého českého podniku, který obchoduje převážně se zahraničím a jehož zisk, či ztráta může být inflací ovlivněna. Právě na tomto případu, konkrétního malého podniku, jehož zisky jsou převážně v eurech, jsme se pokusili ukázat jak inflace negativně či pozitivně ovlivní ekonomický vývoj podniku a jaký vliv v tom dále hraje výměnný kurz, který také ovlivňuje Česká národní banka v rámci protiinflační politiky.

Klíčová slova: inflace, index spotřebitelských cen, deflátor HDP, Česká národní banka, Česká republika, směnný kurz, malý podnik

2 Cíl práce a metodika

Bakalářská práce se nejprve zaměří na vymezení pojmu inflace, tak jak ji vidí významní ekonomové z řad světových i českých ekonomů. Na definicích inflace budou ukázány odchylky v jednotlivých názorech a přístupech. Dále budou popsány jednotlivé druhy inflace. Dalším bodem práce bude bližší prozkoumání inflačních procesů a v neposlední řadě bude věnován prostor k nastínění možných příčin a důsledků inflace. Tato práce si klade za cíl postihnout zásadní momenty, které se na vzniku inflace podílí, jejich popsání a také popis následných dopadů na širší ekonomické souvislosti v rámci České republiky, například vliv na zisk podniku a nezaměstnanost. V rámci praktické části práce je popsána aktuální situace inflace v České republice na příkladu malého podniku, či lépe řečeno mikropodniku. Jedná se o společnost A-Pharma, což je podnik s ručením omezením. Hlavní výzkumná otázka této práce zní jak danou situaci ovlivňuje nárůst nebo pokles inflace v České republice. Znamená to pro daný podnik zisk či naopak ztrátu? A bude to mít zásadní vliv na snižování stavu zaměstnanců ve společnosti?

3 Vlastní práce

Práce se skládá ze šesti kapitol. Teoretická část práce se dá rozdělit na několik subkapitol – první je zaměřena na definici inflace z pohledu různých ekonomů i ekonomických škol. Dále je pozornost věnována pojmům, které s inflací souvisí, konkrétně typologie inflace – podrobněji je prostor věnován inflaci plíživé, pádivé a hyperinflaci, s těmito pojmy je probrána otázka inflace anticipované a neanticipované. V neposlední řadě není zapomenuto na inflaci nabídkovou a poptávkovou. Očekávanost inflace je v práci probrána ještě několikrát, a to z toho důvodu, že je viděno i ekonomickými školami, jakožto zásadní moment, který rozhoduje o tom, jak moc nárůst inflace poškodí spotřebitele a celý ekonomický vývoj. Protože je třeba jasně vymezit, jakými postupy se inflace měří, byl další prostor v práci věnován způsobům měření. Zde byly zmíněny pojmy jako index spotřebitelských cen (CPI) – ten využívá i Český statistický úřad pro porovnání inflace v jednotlivých obdobích. Dále jsou zmíněny: harmonizovaný index spotřebitelských cen – užíván v České republice od vstupu do Evropské unie a deflátor HDP. Velký prostor teoretické části práce je věnován České národní bance. Její vliv na inflaci je pochopitelně významný, protože jedním z hlavních cílů ČNB je právě dohled nad inflací a činění kroků pro její případně snížení a tím zabránění hlubokým negativním ekonomickým dopadům. Poslední část teoretických východisek popisuje negativní dopady inflace, které jsou později ještě více rozebrány v praktické části práce.

Praktická část práce je rozdělena do dvou větších celků. První celek je věnován vývoji inflace v České republice v letech 2001 až 2013. Zde byla využita data Českého statistického úřadu. V této části práce jsou popsány způsoby, kterými Český statistický úřad popisuje inflaci v časových obdobích – průměrný roční index – porovnání daného roku oproti minulému, průměrný měsíční index a další. Zde byl na konkrétním případě jednoho roku vysvětlen vliv makroekonomického vývoje na vývoj inflace. Bližší pozornost je věnována indexu spotřebitelských cen, co konkrétně se vyskytuje ve spotřebním koši a jakým způsobem se jeho obsah v čase mění. Druhý celek je věnován analýze malého podniku. K analýze byl vybrán reálný podnik o sedmi zaměstnancích, který se zabývá nabídkou služeb v oblasti klinických hodnocení na území České a Slovenské republiky. Tento podnik má zisky převážně v eurech a náklady naopak především v českých korunách. Proto je pochopitelné, že významnou roli zde hraje měnový kurz eur vůči české koruně. Tento kurz ovšem v rámci protiinflační politiky ovlivňuje Česká národní banka. Poté jsou probrány teoretické příklady,

jak inflace může ovlivnit zisk tohoto podniku, případně jaký vliv má na politiku zaměstnanosti v tomto konkrétním příkladu.

4 Zhodnocení a závěry práce

Zhodnocení jsou částečně již předestřena v poslední subkapitole praktické části práce. Teoreticky by inflace, dle vybraného příkladu malého podniku, měla mít významný vliv na zisk podniku, především pokud se jedná o inflaci nečekanou, protože podnik má své smlouvy podepsány na poměrně dlouhou dobu a není proto možné reflektovat ihned aktuální situaci. Dále je třeba si uvědomit, že tento konkrétní příklad je značně ovlivňován směnným kurzem eur vůči české koruně. V tomto bodě Česká národní banka činí častěji příznivé kroky k udržení stálého kurzu eura vůči koruně, nicméně nelze na tento fakt spoléhat stále, protože tento bod měnové politiky hodlá ČNB využívat do roku 2016. Při porovnávání vlivu roční míry inflace spolu s ostatními provozními náklady podniku v letech 2006 – 2013 jsme dospěli k závěru, že inflace nemá přímý vliv na provozní náklady u takto malého podniku. Sekundární vliv spíše spatřujeme ve faktu, že ve smluvních platech zaměstnanců se aktuální inflace neodráží. To může mít při nárůstu inflace negativní vliv na subjektivní vnímání společnosti zaměstnanci.

5 Seznam použitých zdrojů

FLAMMANT, Maurice. *Inflace*. HZ Praha, Praha, 1995. 127 s. ISBN 80-901918-4-3.

JUREČKA, Václav; JÁNOŠÍKOVÁ Ivana. *Makroekonomie – základní kurs*. Ostrava, 2004. 312 s. ISBN 80-248-0530-8.

JUREČKA, Václav. *Makroekonomie*. Praha: Grada, 2010. 332 s. ISBN 978-80-247-3258-9.

POLOUČEK, Stanislav. *Bankovníctví*. Praha: Beck, 2006. 496 s. ISBN 978-80-7400-491-9.

REVENDA, Zbyněk. *Centrální bankovníctví*. Praha: Management Press, 2001. 782 s. ISBN 80-7261-051-1.

SAMUELSON, Paul; NORDHAUS, Wiliam D. *Ekonomie*. Praha: NS Svoboda, 2007. 775 s. ISBN 80-205-0590-3.

SOUKUP, Jindřich; POŠTA, Vít; NESET, Pavel; PAVELKA, Tomáš; DOBRYLOVSKÝ, Jiří. *Makroekonomie – moderní přístup*. Praha: Management Press, 2007. 514 s. ISBN 978-80-7261-174-4.

6 Internetové zdroje

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Cílování inflace v ČR*. [online]. 2003-2015 [vid. 24. 01. 2015]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/menova_politika/cilovani.html

ODBOR STATISTIKY CEN. *INDEXY SPOTŘEBITELSKÝCH CEN REVIZE 2012 Historie a současnost*. [online]. 2013 [vid. 20. 01. 2015]. 10 s. (PDF). Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/indexy_spotrebitelskych_cen_revize_2012/\\$File/revize_2012.pdf](http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/indexy_spotrebitelskych_cen_revize_2012/$File/revize_2012.pdf)